2025/2450

2025.12.11.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/2450 IRÁNYELVE

(2025. november 26.)

a 2009/38/EK irányelvnek az európai üzemi tanácsok létrehozása és működése, valamint a transznacionális tájékoztatási és konzultációs jogok hatékony érvényesítése tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 153. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, összefüggésben a 153. cikk (1) bekezdésének e) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 27. cikke alapján a munkavállalók vagy képviselőik számára az uniós jogban, valamint a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban meghatározott esetekben és feltételekkel biztosítani kell a megfelelő szintű és kellő időben történő tájékoztatást és konzultációt. A szociális jogok európai pillérének 8. alapelve megerősíti, hogy a munkavállalóknak vagy képviselőiknek joguk van arra, hogy az őket érintő kérdésekben kellő időben tájékoztatást kapjanak és konzultáljanak velük.

(2) A transznacionális kérdések tekintetében a 2009/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3]) célja, hogy az említett alapelveket a gyakorlatba átültesse a közösségi szintű vállalkozások és a közösségi szintű vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó minimumkövetelmények meghatározásával.

(3) A Bizottság – a 2009/38/EK irányelvre vonatkozó, 2018. május 15-i értékelésében – megerősítette az említett irányelv hozzáadott értékét és elvi relevanciáját. Megállapította, hogy az irányelv számos rendelkezése kellően rugalmas ahhoz, hogy alkalmazkodjon a változó technológiai és gazdasági realitásokhoz, valamint a vállalkozások vagy csoportok különböző formáihoz. Például az irányelv valamennyi közösségi szintű vállalkozáscsoportra alkalmazandó, függetlenül azon jogi rendelkezések típusától, amelyek lehetővé teszik a meghatározó befolyás gyakorlását az ilyen csoportokat alkotó ellenőrző és ellenőrzött vállalkozások között. Következésképpen azon vállalkozások, amelyek például jogbérleti vagy licenciaszerződés révén kapcsolódnak egymáshoz, a közösségi szintű vállalkozáscsoport fogalommeghatározása alá tartozhatnak, feltéve, hogy megállapításra kerül a meghatározó befolyás.

(4) Azonban a Bizottság az értékelésben hiányosságokat is feltárt, például a konzultációs folyamat hatékonyságával, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel, a szankciókkal és bizonyos fogalmak értelmezésével kapcsolatban.

(5) 2023. február 2-án az Európai Parlament – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikke alapján – saját kezdeményezésű jogalkotási állásfoglalást fogadott el, amely a 2009/38/EK irányelv felülvizsgálatára vonatkozó ajánlásokat tartalmaz. Ezt követően a Bizottság – az EUMSZ 154. cikke alapján – kétszakaszos konzultációt folytatott a szociális partnerekkel a 2009/38/EK irányelv hiányosságainak kezelésére irányuló intézkedések szükségességéről és lehetséges tartalmáról. A Bizottság egy olyan tanulmány keretében is gyűjtött bizonyítékokat, amely magában foglalt egy célzott online felmérést, az érdekelt felekkel folytatott interjúkat, munkaértekezleteket, valamint a nemzeti ítélkezési gyakorlat és a nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezéseinek elemzését is.

([1]) HL C, C/2024/4664, 2024.8.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4664/oj.
([2]) Az Európai Parlament 2025. október 9-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2025. október 27-i határozata.
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/38/EK irányelve (2009. május 6.) az európai üzemi tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról (HL L 122., 2009.5.16., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj).

(6) A bizonyítékok azt mutatják, hogy a transznacionális kérdések fogalmával kapcsolatos jogbizonytalanság értelmezésbeli különbségekhez és vitákhoz vezetett. A jogbiztonság javítása és az ilyen jogviták kockázatának csökkentése érdekében pontosítani kell a transznacionális kérdések fogalmát. E célból helyénvaló tisztázni, hogy a 2009/38/EK irányelv nemcsak azon esetekre vonatkozik, amikor valamely vállalkozás vagy vállalkozáscsoport vezetése által mérlegelt intézkedésekről észszerűen feltételezhető, hogy az említett vállalkozás, az említett csoport, vagy az említett vállalkozás vagy csoport bármely telephelyének munkavállalóit egynél több tagállamban érintik, hanem azon esetekre is, amikor az ilyen intézkedésekről észszerűen feltételezhető, hogy ilyen munkavállalókat csak egyetlen tagállamban érintenek, azonban az intézkedések következményeiről észszerűen feltételezhető, hogy legalább egy másik tagállamban is érintenek ilyen munkavállalókat. Ilyen pontosításra azon esetek fényében van szükség, ahol valamely vállalkozás olyan intézkedéseket – így például átmeneti elbocsátásokat, létszámleépítést, a termelési tevékenység áthelyezését vagy a tevékenységek kiszervezését – tervez, amelyek kifejezetten csak egy tagállamban található telephelyeket céloznak meg, de amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy az említett vállalkozásnak, az említett csoportnak vagy az említett vállalkozás vagy csoport bármely telephelyének munkavállalóit érintő következményekkel járnak egy másik tagállamban, például a határokon átnyúló ellátási láncban vagy a termelési tevékenységekben bekövetkezett változások miatt. A transznacionális kérdések fogalma olyan intézkedésekre terjed ki, amelyek jelentős és nem pusztán triviális módon érinthetik a munkavállalókat, és amelyek nem csak egyes munkavállalókat vagy szokásos üzemeltetési döntéseket érintenek. E célból egyértelművé kell tenni, hogy figyelembe kell venni a transznacionális kérdéseknek a munkaerőre és az érintett vezetői szintre gyakorolt lehetséges hatásainak terjedelmét annak meghatározásához, hogy valamely ügy az európai üzemi tanács hatáskörébe tartozik-e.

(7) A tájékoztatásnak és a konzultációnak a 2009/38/EK irányelvben foglalt fogalommeghatározása normatív követelményeket tartalmaz. A koherencia és a jogi egyértelműség érdekében helyénvaló az említett normatív rendelkezéseket áthelyezni az európai üzemi tanács működéséről, valamint a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó eljárásról szóló cikkbe.

(8) A munkavállalók képviselőinek megválasztására és kinevezésére a nemzeti jog és gyakorlat az irányadó. A munkavállalók képviselőinek megválasztására és kinevezésére vonatkozó nemzeti rendszerek tagállamonként eltérőek. A munkavállalók képviselői lehetnek szakszervezeti képviselők, amennyiben valamely tagállam nemzeti joga vagy gyakorlata így rendelkezik.

(9) Az európai üzemi tanács létrehozásáról szóló megállapodás megkötése érdekében a központi irányításnak tárgyalásokat kell folytatnia a munkavállalókat képviselő különleges tárgyaló testülettel. E tekintetben a jogbiztonság növelése érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a központi irányításnak olyan számú ülést kell összehívnia a különleges tárgyaló testülettel, amely elegendő mindkét fél számára ahhoz, hogy ilyen megállapodásra jussanak.

(10) Előfordulhat, hogy a különleges tárgyaló testületek tagjainak jogi tanácsadásra van szükségük a 2009/38/EK irányelv szerinti feladataik ellátásához. Nem kellően egyértelmű azonban, hogy jogosultak a kapcsolódó jogi költségek megtérítésére. E célból egyértelművé kell tenni, hogy a központi irányítás viseli az ilyen költségeket, amennyiben azok a különleges tárgyaló testületek tagjainál merülnek fel. Az ilyen kiadásokat a különleges tárgyaló testületeknek előzetesen be kell jelenteniük a központi irányítás részére. Amennyiben a kiadások pontos összege nem ismert előre, a központi irányításhoz a kiadások becsült összegét – ideértve a jellegükre vonatkozó információkat is – kell bejelenteni. Helyénvaló a központi irányításnak az ilyen költségekért való felelősségét az észszerű jogi költségekre korlátozni annak biztosítására, hogy a központi irányítás ne legyen felelős nyilvánvalóan aránytalan költségekért, a releváns jogi tanácsadáshoz indokoltan nem kapcsolódó költségekért, vagy nyilvánvalóan megalapozatlan, komolytalan vagy rosszhiszemű igényekből eredő költségekért. Ezenkívül a 2009/38/EK irányelv mérlegelési jogkört biztosít a tagállamok számára a különleges tárgyaló testületek és az európai üzemi tanácsok működésére vonatkozó, másodlagos követelményeken alapuló költségvetési szabályok megállapítása tekintetében, figyelembe véve azon elvet, hogy a különleges tárgyaló testület feladatainak megfelelő ellátásával kapcsolatos költségeket a központi irányításnak kell viselnie. A 2009/38/EK irányelvnek a központi irányítás által finanszírozandó szakértők számát említő rendelkezései ennélfogva feleslegesek, így azokat törölni kell.

(11) A 2009/38/EK irányelv előírja, hogy az európai üzemi tanácsokra vonatkozó megállapodások részes felei határozzák meg az európai üzemi tanács üléseinek helyszínét. Az említett részes feleknek meg kell határozniuk az ilyen ülések formátumát is – nevezetesen, hogy személyes, online vagy hibrid találkozókról van-e szó –, többek között annak érdekében, hogy ne merüljön fel kétség azzal kapcsolatban, hogy szabadon állapodhatnak meg egyfelől arról, hogy az ülések egy részét vagy mindegyikét virtuális környezetben – online ülésezésre szolgáló eszközök használatával – tartják meg, az uniós, nemzeti és vállalati kibocsátáscsökkentési célokkal összhangban csökkentve az ülések környezeti lábnyomát, ugyanakkor alacsonyabb környezeti és pénzügyi költségek mellett az információk érdemi és hatékony megosztását és konzultációt biztosítva, és másfelől arról, hogy személyes találkozókat tartanak, amelyek bizalmat keltő és a személyes eszmecserére lehetőséget adó bizalmas környezetet kínálnak.

(12) Az európai üzemi tanácsok működése során is felmerülhetnek bizonytalanságok és viták bizonyos kiadások fedezése és bizonyos erőforrásokhoz való hozzáférés tekintetében. A felek autonómiájának elvével összhangban helyénvaló előírni, hogy az európai üzemi tanácsról szóló megállapodásokban konkrétan meg kell határozni a pénzügyi és anyagi erőforrások bizonyos típusait, nevezetesen a szakértők – így például elismert illetékes uniós szintű szakszervezetek képviselői, tárgyi szakértelemmel rendelkező szakértők vagy jogi szakértők – esetleges igénybevételét, a szakértői díjak fedezését, valamint a szakértők üléseken való esetleges részvételét is. A szükséges képzés biztosítására vonatkozó, a 2009/38/EK irányelv szerinti követelmény sérelme nélkül a megállapodásoknak ki kell terjedniük az európai üzemi tanács tagjainak szóló megfelelő képzés biztosítására és a kapcsolódó költségek fedezésére is.

(13) A 2009/38/EK irányelv szerinti azon követelmény, hogy az európai üzemi tanácsok összetételének meghatározásakor lehetőség szerint figyelembe kell venni a munkavállalók nemi szempontból kiegyensúlyozott képviseletének szükségességét, elégtelennek bizonyult a nemek egyensúlyának előmozdításához. A nők továbbra is alulreprezentáltak a legtöbb európai üzemi tanácsban. Ezért a nemek egyensúlyával kapcsolatban hatékonyabb és konkrétabb célkitűzéseket kell meghatározni, amelyeket a vezetőség és a munkavállalók képviselőinek kell végrehajtaniuk megállapodásaik tárgyalásakor vagy újratárgyalásakor. Az említett célok elérése érdekében bizonyos esetekben szükséges lehet az európai üzemi tanácsok vagy azok különbizottságai összetételének kialakításakor elsőbbséget biztosítani az alulreprezentált nemnek. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint ([4]) az ilyen pozitív fellépés a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének megfelelően lehetséges, feltéve, hogy a nemek egyensúlya célkitűzésének elérése érdekében hozott intézkedések nem biztosítanak automatikus és feltétel nélkül elsőbbséget az adott nemhez tartozó személyeknek, hanem lehetővé teszik más kritériumok, így például az érdemek és képesítések, valamint a vonatkozó nemzeti jogszabályokban meghatározott választási eljárás figyelembevételét. Az európai üzemi tanácsról szóló megállapodások részes felei számára ezért meg kell engedni a szükséges rugalmasságot ahhoz, hogy tiszteletben tartsák a pozitív fellépés jogi és ténybeli korlátait. Hasonló megfontolásokból szintén helyénvaló a különleges tárgyaló testületek összetételében törekedni a nemek közötti egyensúlyra, annak érdekében, hogy a nemek egyensúlyát már a tárgyalási szakaszban előmozdítsák.

(14) A bizonyítékok azt mutatják, hogy a tárgyalások megkezdése néha a 2009/38/EK irányelvben előírt hat hónapos időszakon túl is késedelmet szenved. Egyes esetekben a vezetőség az európai üzemi tanács létrehozására irányuló kérelmet követően nem tesz lépéseket, de nem is utasítja el kifejezetten a tárgyalások megkezdését. Ezért meg kell határozni, hogy a 2009/38/EK irányelvben rögzített másodlagos követelményeket kell alkalmazni abban az esetben, ha a különleges tárgyaló testület első ülését az európai üzemi tanács létrehozására irányuló kérelmet követő hat hónapon belül nem hívják össze, függetlenül attól, hogy a központi irányítás kifejezetten elutasítja-e a tárgyalások megkezdését.

(15) Amikor – tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében – érzékeny információkat osztanak meg a különleges tárgyaló testületek tagjaival, az európai üzemi tanácsok tagjaival vagy a munkavállalók képviselőivel, a központi irányítás előírhatja, hogy az ilyen információkat bizalmasan osszák meg, és megtilthatja azok további nyilvánosságra hozatalát. A bizalmas jellegre vonatkozó ilyen korlátozások túlzott igénybevételének megelőzése és a 2009/38/EK irányelv vonatkozó rendelkezéseinek a 2002/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]) megfelelő rendelkezéseivel való összehangolása érdekében a bizalmas jellegre vonatkozó korlátozásokat csak az érintett vállalkozás jogos érdekének védelme céljából lehet alkalmazni. Az ilyen jogos érdek fennállását a nemzeti jogban meghatározandó objektív kritériumok alapján kell értékelni. Ezenkívül, bizalmas információmegosztás esetén a központi irányítás számára elő kell írni, hogy egyidejűleg megadja a bizalmas jelleg indokait. A bizalmas jellegre vonatkozó korlátozás csak addig alkalmazható, amíg a bizalmas jelleg okai fennállnak. Az érzékeny információk bizalmas jellegének megőrzését szolgáló megfelelő intézkedések kialakítása bizalmat kelthet, és megkönnyítheti az ilyen információk megosztását, miközben védi a vállalkozások és a munkavállalók érdekeit, ideértve a növekvő kockázatok – így például az ipari kémkedés – elkerülését is.

(16) Annak lehetőségét, hogy a központi irányítás – a tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében – ne továbbítson információt a különleges tárgyaló testületeknek, az európai üzemi tanácsok tagjainak vagy a munkavállalók képviselőinek, azon esetekre kell korlátozni, amikor az ilyen továbbítás súlyosan veszélyeztetné az érintett vállalkozások működését. Az átláthatóság és a hatékony jogorvoslat érdekében a központi irányítás számára elő kell írni azt is, hogy határozza meg az információtovábbítás elmaradásának indokait olyan módon, amely lehetővé teszi a megfelelő jogi felülvizsgálatot, miközben nem hozzák nyilvánosságra a védett információkat.

([4]) A Bíróság 2000. március 28-i ítélete, Badeck és társai, C-158/97, ECLI:EU:C:2000:163.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/14/EK irányelve (2002. március 11.) az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról (HL L 80., 2002.3.23., 29. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

(17) A jogi egyértelműség növelése érdekében helyénvaló az információk bizalmas továbbítására és az információtovábbítás elmaradására vonatkozó rendelkezéseket két külön cikkben megállapítani. Ezenkívül azon rendelkezést, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy különös szabályokat állapítsanak meg az ideológiai iránymutatás célját követő vállalkozások számára, át kell helyezni az egyéb nemzeti rendelkezésekkel való kapcsolatról szóló cikkbe, mivel az tágabb értelemben vonatkozik a 2009/38/EK irányelv követelményeinek végrehajtására.

(18) A transznacionális kérdésekkel kapcsolatos döntések messzemenő következményekkel járhatnak a munkavállalókra nézve, így például az üzleti tervekből, szociális tervekből vagy a folyamatinnovációkból eredő létszámcsökkentések esetén. A hatékony transznacionális konzultációhoz valódi, tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében zajló párbeszédre van szükség a központi irányítás és az európai üzemi tanácsok, illetve a munkavállalók képviselői között. Ez azt jelenti, hogy a tájékoztatást és a konzultációt érdemi módon és kellő időben kell lefolytatni, ami lehetővé teszi a munkavállalók képviselői számára, hogy a döntés elfogadása előtt kifejtsék véleményüket. Ez azt is jelenti, hogy az európai üzemi tanácsok vagy a munkavállalók képviselői által kifejtett véleményekre a központi irányítástól vagy egy megfelelőbb vezetői szinttől – a szóban forgó javasolt intézkedésre vonatkozó döntés elfogadása előtt – indokolással ellátott választ kell kapniuk. Erre irányuló kifejezett követelményeket kell megállapítani – a jogbiztonság szavatolása érdekében – a 2009/38/EK irányelvben.

(19) A transznacionális kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatással és konzultációval összefüggésben fontos biztosítani, hogy a közösségi szintű vállalkozások vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoportok hatékonyan hozhassanak döntéseket, és hogy a tájékoztatás és a konzultáció ne okozzon indokolatlan késedelmet a döntéshozatali folyamatban. Az is alapvető fontosságú, hogy a munkavállalók képviselői elegendő időt kapjanak arra, hogy kialakítsák, koordinálják és kifejtsék véleményüket az olykor összetett transznacionális kérdésekkel kapcsolatban, figyelembe véve az európai üzemi tanács és a nemzeti munkavállalói képviseleti testületek tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció közötti kapcsolat elfogadott módozatait. Annak érdekében, hogy a felek a gyakorlatban össze tudják egyeztetni az említett megfontolásokat, a konzultációs folyamatra vonatkozó minimumkövetelményeknek kellően rugalmasnak kell maradniuk, lehetővé téve a felek számára, hogy a folyamatot az adott körülményeknek és a konzultáció tartalmának megfelelően ütemezzék. A munkavállalók képviselői számára a véleménynyilvánításra, a vezetés számára pedig az indokolással ellátott válasz biztosítására vonatkozó szigorú határidők szabása helyett helyénvaló azon elvről rendelkezni, hogy a konzultációnak észszerű időn belül kell sorra kerülnie, figyelembe véve a kérdés sürgősségének fokát. Az említett elv lehetővé teszi a felek számára, hogy sürgős helyzetekben felgyorsítsák a konzultációs eljárást. Azt is egyértelművé kell tenni, hogy a vezetésre vonatkozó azon követelmény, hogy valamely döntés elfogadása előtt indokolással ellátott választ adjon, akkor alkalmazandó, ha a munkavállalók képviselői észszerű időn belül kifejtették véleményüket, figyelembe véve valamennyi releváns körülményt, így például a kérdés összetettségét vagy jelentőségét, vagy a vezetésnek a gyors döntéshozatalhoz fűződő érdekeit.

(20) A 2009/38/EK irányelvnek a munkavállalók képviselőinek szerepéről és védelméről szóló rendelkezéseit módosítani kell az egyértelműség és a pontosság növelése érdekében, különös tekintettel a különleges tárgyaló testületek tagjainak és az európai üzemi tanácsok tagjainak a feladataik végzéséhez kapcsolódó megtorló intézkedésekkel vagy elbocsátásokkal szembeni védelmére. A különleges tárgyaló testületek tagjainak, az európai üzemi tanácsok tagjainak, valamint a munkavállalók képviselőinek a tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében a feladataik gyakorlása során azon védelemmel és garanciákkal egyenértékű védelmet és garanciákat kell élvezniük, mint amelyeket a foglalkoztatásuk szerinti országban alkalmazandó nemzeti jogszabályok vagy gyakorlat a nemzeti munkavállalói képviselők számára biztosítanak.

(21) A viták elkerülése érdekében azt is meg kell határozni, hogy a központi irányítás viseli a különleges tárgyaló testület tagjainak és az európai üzemi tanács tagjainak – a feladataik ellátásához szükséges – képzésével kapcsolatos észszerű költségeket és a kapcsolódó költségeket, amennyiben a központi irányítást előzetesen tájékoztatták az említett költségekről.

(22) Egyes tagállamokban a 2009/38/EK irányelv szerinti jogosultak nehézségekbe ütköznek annak során, hogy jogaik érvényesítése érdekében jogi eljárást kezdeményezzenek. Ezért meg kell erősíteni a tagállamok arra vonatkozó kötelezettségeit, hogy biztosítsák a hatékony jogorvoslatot és az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférést, valamint az említett kötelezettségek betartásának a Bizottság általi felügyeletét. Az említett irányelv szerinti jogosultak, köztük a különleges tárgyaló testületek és az európai üzemi tanácsok tekintetében a tagállamoknak – a kereshetőségi jogra vagy a jogi képviselet formájára vonatkozó nemzeti jogszabályokkal összhangban – biztosítaniuk kell a 2009/38/EK irányelv szerinti jogok érvényesítését célzó bírósági eljárásokhoz és adott esetben közigazgatási eljárásokhoz való hozzáférést. Ezenkívül egyértelművé kell tenni, hogy a vonatkozó eljárásoknak lehetővé kell tenniük az időben történő és hatékony végrehajtást. Amennyiben a tagállamok kötelező, peren kívüli előzetes vitarendezési eljárásokat írnak elő, fontos biztosítani, hogy az ilyen követelmények ne akadályozzák a feleket a bírósági rendszerhez való hozzáféréshez való joguk teljeskörű gyakorlásában, és ne tegyék gyakorlatilag lehetetlenné vagy túlzottan nehézzé számukra az uniós jog szerinti jogaik gyakorlását bármely késedelem, a határidőkre gyakorolt hatások, a költségek és más lehetséges akadályok tekintetében ([6]). A 2009/38/EK irányelvben ezért egyértelművé kell tenni, hogy ha a tagállamok a bírósági eljárásokhoz való hozzáférést alternatív vitarendezési eljárás előzetes végrehajtásától teszik függővé, az említett eljárás nem sértheti vagy korlátozhatja az érintett felek bírósági eljárás megindításához való jogát. Ezenkívül a Bizottság általi felügyelet céljából a tagállamok számára elő kell írni, hogy értesítsék a Bizottságot arról, hogy a 2009/38/EK irányelv szerinti jogosultak hogyan és milyen körülmények között indíthatnak bírósági eljárásokat és adott esetben közigazgatási eljárásokat az említett irányelv szerinti jogaik tekintetében.

(23) A 2009/38/EK irányelv 2018. évi bizottsági értékelése kimutatta, hogy a transznacionális tájékoztatási és konzultációs követelmények be nem tartása esetén alkalmazandó szankciók gyakran nem kellően hatékonyak, visszatartó erejűek vagy arányosak. Ezért helyénvaló olyan kötelezettséget megállapítani tagállamok számára, hogy hatékony, visszatartó erejű és arányos szankciókat írjanak elő. Pénzügyi szankciót kell előírni a 2009/38/EK irányelvben meghatározott tájékoztatási és konzultációs eljárások be nem tartásának esetére. A szankciók egyéb formáit is elő lehetne írni. Ahhoz, hogy a szankciók hatékonyak, visszatartó erejűek és arányosak legyenek, azokat a be nem tartás súlyának, időtartamának és következményeinek, valamint annak figyelembevételével kell meghatározni, hogy az ilyen be nem tartás szándékos vagy gondatlan-e. Ahhoz, hogy a szankciók visszatartó erejűek legyenek, figyelembe kell venni az érintett vállalkozás vagy csoport árbevételét, vagy az alkalmazandó szankcióknak hasonlóan visszatartó erejűnek kell lenniük.

(24) A különleges tárgyaló testületeknek, az európai üzemi tanácsoknak és – azok nevében eljárva – a tagjaiknak rendelkezniük kell a bírósági eljárásokban és adott esetben közigazgatási eljárásokban való jogi képviselet és részvétel költségeinek fedezéséhez szükséges eszközökkel. Az ilyen költségek fedezhetik az érintett testület nevében eljáró tagoknak az ilyen eljárásokban való részvételével kapcsolatos utazási és megélhetési költségeket. A tagállamoknak vagy elő kell írniuk a központi irányítás számára, hogy viselje a bírósági eljárásokban és adott esetben a közigazgatási eljárásokban való jogi képviselet és részvétel észszerű költségeit, vagy más egyenértékű intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a pénzügyi források hiánya ne akadályozza meg a gyakorlatban a különleges tárgyaló testületeket és az európai üzemi tanácsokat a bírósági eljárásokban vagy adott esetben közigazgatási eljárásokban való részvételben. Ez elérhető például azáltal, hogy előírják megfelelő működési költségvetés elkülönítését az európai üzemi tanács számára, nemzeti szintű szolidaritási alapok létrehozását, biztosítás nyújtását a jogi költségek fedezésére, bizonyos körülmények között a költségmentesség igénybevételének biztosítását, vagy a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlatokkal összhangban álló egyéb rendelkezéseket.

([6]) A Bíróság 2010. március 18-i ítélete a C-317/08., C-318/08., C-319/08. és C-320/08. sz., Alassini és társai egyesített ügyekben, ECLI:EU:C:2010:146.

(25) Azok a vállalkozások, amelyek 1996. szeptember 23., azaz a 94/45/EK tanácsi irányelv ([7]) alkalmazásának kezdőnapja előtt kötöttek a munkavállalók transznacionális tájékoztatásáról és a velük folytatott transznacionális konzultációról szóló megállapodást, mentesülnek a 2009/38/EK irányelvből eredő kötelezettségek alkalmazása alól. Az ilyen megállapodások alapján létrehozott munkavállalói tájékoztatási és konzultációs szervek az uniós jog hatályán kívül jöttek létre, és továbbra is annak hatályán kívül működnek. A 2009/38/EK irányelv nem biztosítja a mentesített vállalkozások munkavállalói számára azt a lehetőséget, hogy az említett irányelv alapján európai üzemi tanács létrehozását kérjék. A jogi egyértelműség, az egyenlő bánásmód és a hatékonyság szempontjainak figyelembevétele érdekében azonban minden közösségi szintű vállalkozásban vagy közösségi szintű vállalkozáscsoportban biztosítani kell, hogy a munkavállalóknak és képviselőiknek elvileg jogukban álljon európai üzemi tanács létrehozását kérni. Közel 30 évvel azt követően, hogy uniós szinten meghatározták a munkavállalók transznacionális tájékoztatására és a velük folytatott transznacionális konzultációra vonatkozó minimumkövetelményeket rögzítő jogszabályi keretet, az említett szempontok elsőbbséget élveznek a már meglévő megállapodások folytonosságára vonatkozó, a mentességet eredetileg indokló megfontolásokkal szemben. Az említett mentességet ezért törölni kell az ilyen megállapodások jogi helyzetének sérelme nélkül, amelyekre továbbra is irányadók az alkalmazandó nemzeti szabályok. Az ilyen megállapodásokkal rendelkező vállalkozásokban az európai üzemi tanácsok létrehozására irányuló tárgyalások megkezdésére és lefolytatására a 2009/38/EK irányelvben előírt eljárást kell alkalmazni, míg azon időszakot, amelyet követően a másodlagos követelmények hatályba lépnek, háromról két évre kell csökkenteni, összhangban az európai üzemi tanácsról szóló meglévő megállapodások kiigazítására alkalmazandó időszakkal.

(26) Továbbá ugyanezen megfontolásokból ugyanazokat a minimumkövetelményeket kell alkalmazni a 2009/38/EK irányelv alapján működő európai üzemi tanácsokkal rendelkező közösségi szintű vállalkozásokra és azokra, amelyekben 2009. június 5. és 2011. június 5. között európai üzemi tanácsokról szóló megállapodást írtak alá vagy vizsgáltak felül. Ezért az említett vállalkozásoknak a 2009/38/EK irányelv alkalmazása alóli mentességét szintén törölni kell.

(27) A 2009/38/EK irányelv I. mellékletében meghatározott másodlagos követelmények alapján működő európai üzemi tanácsok jogosultak évente egyszer találkozni a központi irányítással, hogy tájékoztatást kapjanak és konzultáljanak az érintett közösségi szintű vállalkozás vagy közösségi szintű vállalkozáscsoport üzleti tevékenységének előrehaladásáról és kilátásairól. Az említett európai üzemi tanácsok transznacionális tájékoztatásának és a velük folytatott transznacionális konzultációnak a megerősítése érdekében helyénvaló a másodlagos követelmények keretében az ilyen rendes ülések számát két, személyes találkozó formájában megtartandó ülésre növelni.

(28) Emellett a rendelkező részekkel való összhang biztosítása érdekében bizonyos technikai változtatásokat is végre kell hajtani a 2009/38/EK irányelv I. mellékletében meghatározott másodlagos követelményeken.

(29) Ezért helyénvaló módosítani a 2009/38/EK irányelvet annak érdekében, hogy az adott feltételeknek megfelelő valamennyi vállalkozás az irányelv hatálya alá tartozzon, továbbá mivel tisztázni kell néhány kulcsfogalmat, javítani kell a transznacionális tájékoztatási és konzultációs folyamatot, valamint biztosítani kell a hatékony jogorvoslatot és végrehajtást.

(30) A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 27. cikke értelmében a fogyatékossággal élő személyek másokkal azonos alapon gyakorolhatják munkavállalói és szakszervezeti jogaikat. Mivel az Unió és a tagállamok az említett egyezmény részes felei, a 2009/38/EK irányelvet és a vonatkozó nemzeti jogszabályokat ezen elvvel összhangban kell értelmezni, például a különleges tárgyaló testületek tagjai, az európai üzemi tanácsok tagjai és a munkavállalói képviselők számára a tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében biztosított akadálymentesség és észszerű alkalmazkodás, valamint a kapcsolódó költségek központi irányítás általi viselése tekintetében.

([7]) A Tanács 94/45/EK irányelve (1994. szeptember 22.) az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról (HL L 254., 1994.9.30., 64. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1994/45/oj).

(31) A 2014/23/EU ([8]), a 2014/24/EU ([9]) és a 2014/25/EU ([10]) európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a gazdasági szereplők a közbeszerzési szerződések teljesítése során betartsák az uniós jog által a szociális és munkajog területén megállapított, alkalmazandó kötelezettségeket. Adott esetben a társadalmi fenntarthatósági szempontoknak a közszolgáltató ajánlatkérők által a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatok azonosítására kidolgozott odaítélési szempontokba történő beépítése hozzájárulhat az ezen irányelv szerinti követelmények hatékony végrehajtásához. Azonban ezen irányelv az említett irányelvekkel kapcsolatban nem hoz létre további kötelezettségeket.

(32) Az uniós jog végrehajtása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a Chartában meghatározott jogokat, és a Charta 51. cikkével összhangban elő kell mozdítaniuk azok alkalmazását, beleértve valamennyi szinten az egyesülés szabadságához való jogot, különösen politikai, szakszervezeti és polgári ügyekben, ami magában foglalja mindenki jogát ahhoz, hogy az érdekei védelmére szakszervezetet alapítson, vagy ahhoz csatlakozzon.

(33) Annak érdekében, hogy a közösségi szintű vállalkozások vagy közösségi szintű vállalkozáscsoportok munkavállalói képviselőinek és a központi irányításnak elegendő idejük legyen a felülvizsgált minimumkövetelmények mérlegelésére és az azok alkalmazására való felkészülésre, helyénvaló egy évvel elhalasztani a tagállamok által az ezen irányelvnek való megfelelés érdekében elfogadott rendelkezések alkalmazását.

(34) Lehetséges, hogy a 94/45/EK irányelv vagy a 2009/38/EK irányelv alapján ezen irányelv átültetése előtt kötött, az európai üzemi tanácsról szóló megállapodások nem rendelkeznek az említett megállapodások tartalmára vonatkozó, ezen irányelvvel módosított követelményekről. Ezért helyénvaló olyan átmeneti rendelkezéseket előírni, amelyek lehetővé teszik az ilyen megállapodások részes felei számára, hogy módosítsák a megállapodásaikat.

(35) mivel ezen irányelv általános célját, nevezetesen a 2009/38/EK irányelv követelményei hatékonyságának a közösségi szintű vállalkozások és a közösségi szintű vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció tekintetében történő biztosítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban – e követelmények eredendően transznacionális jellege és terjedelme miatt – e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2009/38/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következőképpen módosul:

a) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A munkavállalók tájékoztatásának és a velük folytatott konzultációnak a megvitatott téma függvényében a megfelelő vezetői és képviseleti szinten kell történnie. Ezért az európai üzemi tanács hatáskörét, illetve az ezen irányelv által szabályozott, a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó eljárások hatályát a transznacionális kérdésekre kell korlátozni, figyelembe véve a munkaerőre és az érintett vezetői szintre gyakorolt lehetséges hatásokat.”;

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Transznacionálisnak tekintendők azon kérdések, amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy a közösségi szintű vállalkozást vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoportot összességében, vagy a vállalkozás vagy csoport legalább két különböző tagállamban található legalább két vállalkozását vagy telephelyét érintik.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

Az említett feltételeket teljesítettnek kell tekinteni, ha:

a) a közösségi szintű vállalkozás vagy közösségi szintű vállalkozáscsoport vezetése által mérlegelt intézkedésekről észszerűen feltételezhető, hogy az említett vállalkozásnak, az említett csoportnak, vagy az említett vállalkozás vagy csoport bármely telephelyének munkavállalóit egynél több tagállamban érintik; vagy

b) a közösségi szintű vállalkozás vagy közösségi szintű vállalkozáscsoport vezetése által mérlegelt intézkedésekről észszerűen feltételezhető, hogy egy tagállamban érintik az említett vállalkozásnak, az említett csoportnak vagy az említett vállalkozás vagy csoport bármely telephelyének munkavállalóit, és az említettek munkavállalóiról legalább egy másik tagállamban észszerűen feltételezhető, hogy azokat érintik az említett intézkedések következményei."

2. A 2. cikk (1) bekezdése f) és g) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„f) »tájékoztatás«: adatoknak a munkaadók által a munkavállalók képviselőinek történő továbbítása annak érdekében, hogy ez utóbbiak megismerhessék és megvizsgálhassák az adott témát;

g) »konzultáció«: a munkavállalók képviselői és a központi irányítás vagy bármely megfelelőbb vezetői szint közötti párbeszéd és véleménycsere kialakítása;".

3. A 3. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában az »ellenőrző vállalkozás« olyan vállalkozást jelent, amely a tulajdonviszonyokból, a pénzügyi részesedésből, illetve az irányításra vonatkozó szabályokból és döntésekből eredően meghatározó befolyást gyakorol egy másik vállalkozásra (a továbbiakban: ellenőrzött vállalkozás)."

4. Az 5. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott cél elérése érdekében a központi irányítás – a saját kezdeményezésére, vagy a legalább két különböző tagállamban található legalább két vállalkozásban vagy telephelyen foglalkoztatott legalább 100 munkavállaló vagy képviselőik közös vagy külön írásbeli kérelmére – tárgyalásokat kezdeményez az európai üzemi tanács vagy egy tájékoztatási és konzultációs eljárás létrehozása céljából.";

b) a (2) bekezdés b) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„b) a különleges tárgyaló testület tagjait oly módon kell megválasztani vagy kinevezni, amely a nemek közötti egyensúlyon alapuló képviselet elérésére törekszik – miszerint a nők és a férfiak a különleges tárgyaló testület tagjainak legalább 40–40 %-át teszik ki –, továbbá az egyes tagállamokban a közösségi szintű vállalkozás vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoport által alkalmazott munkavállalók számával arányosan, minden egyes tagállam tekintetében a valamennyi tagállamban összesen alkalmazott munkavállalók 10 %-a vagy ennek egy hányada után egy helyet kell biztosítani. Ha a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés nem teljesül, a különleges tárgyaló testület írásbeli magyarázatot ad az indokokról a munkavállalóknak. A nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés teljesítésének elmulasztása nem akadályozza meg különleges tárgyaló testület létrehozását.";

c) a (4) bekezdés első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A megállapodásnak a 6. cikkel összhangban történő megkötése érdekében a központi irányítás kellő számú, tárgyalásra irányuló ülést hív össze a különleges tárgyaló testülettel. A helyi irányítást erről megfelelően tájékoztatja.";

d) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) A (3) és (4) bekezdésben említett tárgyalásokkal kapcsolatos minden költséget a központi irányítás visel, hogy lehetővé tegye a különleges tárgyaló testület számára feladatának megfelelő módon történő ellátását. Az említett költségek magukban foglalják a szakértők észszerű költségeit, beleértve a jogi szakértőkét is, amennyiben ez e célból szükséges. Az ilyen költségekről a központi irányítást – azok felmerülése előtt – értesíteni kell.

Ezen elvnek megfelelően a tagállamok meghatározhatnak költségvetési szabályokat a különleges tárgyaló testület működésére vonatkozóan.”

5. A 6. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a c) és a d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) az európai üzemi tanács feladatait és tájékoztatási és konzultációs eljárását, valamint az európai üzemi tanács és a nemzeti munkavállalói képviseleti testületek tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció közötti kapcsolat módozatait, az 1. cikk (3) bekezdésében és a 9. cikkben meghatározott elvekkel és követelményekkel összhangban;

d) az európai üzemi tanács üléseinek formátumát, helyszínét, gyakoriságát és időtartamát;”

ii. az f) és a g) pont helyébe a következő szöveg lép:

„f) az európai üzemi tanács számára biztosítandó pénzügyi és anyagi erőforrásokat, többek között legalább a következő szempontokra tekintettel:

i. szakértők esetleges igénybevétele és üléseken való részvétele – beleértve a jogi szakértőknek és az elismert közösségi szintű szakszervezetek képviselőinek esetleges igénybevételét és üléseken való részvételét –, hogy segítsék az európai üzemi tanácsot a feladatainak ellátásában;

ii. megfelelő képzés biztosítása az európai üzemi tanács tagjai számára, a 10. cikk (4) bekezdése első albekezdésének sérelme nélkül;

g) a megállapodás hatálybalépésének időpontját, a megállapodás időtartamát, esetleges meghosszabbítását, a megállapodás módosításának vagy megszüntetésének módjait, illetve azokat az eseteket, ahol a megállapodást újra kell tárgyalni, valamint a megállapodás újratárgyalására vonatkozó eljárást, ideértve amikor adott esetben a közösségi szintű vállalkozás vagy közösségi szintű vállalkozáscsoport szerkezetében módosításokra kerül sor.”;

b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A központi irányítás és a különleges tárgyaló testület – az európai üzemi tanácsról szóló megállapodás tárgyalása vagy újratárgyalása során – megállapítja a szükséges intézkedéseket, és minden észszerű erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy – a munkavállalók képviselőinek megválasztására vagy kinevezésére vonatkozó nemzeti jogszabályok és gyakorlatok sérelme nélkül – teljesítsék a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzést, miszerint a nők és a férfiak az európai üzemi tanács tagjainak legalább 40–40 %-át, és adott esetben a különbizottság tagjainak legalább 40–40 %-át teszik ki. Ha a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés nem teljesül, az európai üzemi tanács írásbeli magyarázatot ad az indokokról a munkavállalóknak. A nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés teljesítésének elmulasztása nem akadályozza meg európai üzemi tanács vagy különbizottság létrehozását.”

6. A 7. cikk (1) bekezdésének második franciabekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„— ha a különleges tárgyaló testület első ülését a központi irányítás nem hívja össze az 5. cikk (1) bekezdése szerinti kérést követő hat hónapon belül,”.

7. A 8. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*8. cikk*

Bizalmas információközlés

(1) A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a különleges tárgyaló testületek tagjai, az európai üzemi tanácsok tagjai vagy a munkavállalók képviselői – tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében –, valamint az őket segítő szakértők nem hozhatnak nyilvánosságra olyan információkat, amelyeket a központi irányítás – a vállalkozás jogos érdekében, a tagállam által meghatározott objektív kritériumokkal összhangban – kifejezetten bizalmasan nyújtott számukra. Emellett a központi irányítás megfelelő továbbítási és tárolási intézkedéseket határozhat meg az információk bizalmas jellegének megőrzése érdekében.

(2) Amennyiben a központi irányítás az (1) bekezdés alapján bizalmasan nyújt információt, tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében tájékoztatja a különleges tárgyaló testületek tagjait, az európai üzemi tanácsok tagjait vagy a munkavállalók képviselőit a bizalmas jelleg indokairól, és lehetőség szerint meghatározza a bizalmas jelleg megőrzésére vonatkozó kötelezettség időtartamát.

(3) Az (1) bekezdésben említett, a bizalmas jellegre vonatkozó kötelezettség – az említett bekezdésben foglalt személyek hollététől függetlenül – még a hivatali idejük lejárta után is tovább alkalmazandó, amíg a bizalmas jelleg megőrzésére vonatkozó kötelezettség indokai okafogyottá nem válnak.”

8. Az irányelv a következő cikkel egészül ki:

„*8a. cikk*

Az információtovábbítás elmaradása

(1) A tagállamok – egyedi esetekben, valamint a nemzeti jogszabályokban megállapított feltételek és korlátozások mellett – előírják, hogy a területükön található központi irányítás nem köteles információt továbbítani – tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében – a különleges tárgyaló testületek tagjainak, az európai üzemi tanácsok tagjainak vagy a munkavállalók képviselőinek, valamint az őket segítő szakértőknek, amennyiben az említett információ olyan jellegű, hogy – a tagállamok által meghatározott objektív kritériumokkal összhangban – az említett információ továbbítása súlyosan veszélyeztetné az érintett vállalkozások működését.

Valamely tagállam előzetes közigazgatási vagy bírósági engedélyezéshez kötheti az ilyen felmentést.

(2) Amennyiben a központi irányítás az (1) bekezdésben említett okokból nem továbbít információt, tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében tájékoztatja a különleges tárgyaló testületek tagjait, az európai üzemi tanácsok tagjait vagy a munkavállalók képviselőit az információtovábbítás elmaradásának indokairól.”

9. A 9. és a 10. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*9. cikk*

Az európai üzemi tanács működése és a munkavállalókkal folytatott tájékoztatási és konzultációs eljárás

(1) A központi irányítás és az európai üzemi tanács az együttműködés szellemében, egymás kölcsönös jogaira és kötelezettségeire tekintettel dolgozik együtt.

Ugyanez alkalmazandó a központi irányítás és a munkavállalók képviselői közötti, a munkavállalók tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás keretében megvalósuló együttműködésre.

(2) A transznacionális kérdésekre vonatkozó információkat olyan időben, olyan módon és olyan tartalommal kell nyújtani, ami megfelelően lehetővé teszi a munkavállalók képviselői számára, hogy elvégezzék a lehetséges hatásuk alapos elemzését, és adott esetben konzultációkra készüljenek fel a közösségi szintű vállalkozás vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoport illetékes szervével. Az ilyen információk nyújtása során figyelembe kell venni a 6. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti módozatokat is.

(3) A konzultációra olyan időben, olyan módon és olyan tartalommal kell, hogy sor kerüljön, ami lehetővé teszi a munkavállalók képviselői számára, hogy a döntés elfogadása előtt, a (2) bekezdéssel összhangban nyújtott információk alapján – a vezetőség felelősségének sérelme nélkül – kifejtsék véleményüket az ügy sürgősségét figyelembe vevő észszerű időn belül. A munkavállalók képviselői a szóban forgó intézkedésekre vonatkozó döntés elfogadása előtt jogosultak a központi irányítástól vagy bármely megfelelőbb vezetői szinttől származó, indokolással ellátott írásbeli válaszra, feltéve, hogy a munkavállalók képviselői e bekezdéssel összhangban észszerű időn belül kifejtették véleményüket.

10. cikk

A munkavállalók képviselőinek szerepe és védelme

(1) Az egyéb testületek vagy szervezetek ilyen irányú hatáskörének sérelme nélkül a munkavállalók képviselői, beleértve a különleges tárgyaló testület tagjait és az európai üzemi tanács tagjait, rendelkeznek az ezen irányelv által biztosított jogok alkalmazásához szükséges eszközökkel, és együttesen képviselik a közösségi szintű vállalkozás vagy közösségi szintű vállalkozáscsoport érdekeit.

(2) A 8. és a 8a. cikk sérelme nélkül az európai üzemi tanács tagjai jogosultak arra és rendelkeznek a megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy – különösen a központi irányítással tartott ülések előtt és után – tájékoztassák a telephelyeken, vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoport vállalkozásaiban foglalkoztatott munkavállalók képviselőit, vagy képviselők hiányában a teljes munkaerőt a tájékoztatási és konzultációs eljárás tartalmáról és eredményéről.

(3) A különleges tárgyaló testületek tagjai, az európai üzemi tanácsok tagjai, valamint a 6. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében feladataikat végző munkavállalói képviselők a feladataik gyakorlása során a foglalkoztatásuk szerinti országban hatályos nemzeti jogszabályok vagy gyakorlat által a munkavállalók képviselői számára biztosított védelemmel és garanciákkal egyenértékű védelmet és garanciákat élveznek.

Ezt elsődlegesen a különleges tárgyaló testületek vagy az európai üzemi tanácsok ülésein, illetve a 6. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás keretében tartott bármely egyéb ülésen való részvételre, és azoknak a tagoknak a feladataik elvégzéséhez szükséges távolléte idejére kifizetett munkabérre kell alkalmazni, akik a közösségi szintű vállalkozás vagy a közösségi szintű vállalkozáscsoport alkalmazottai, valamint a megtorló intézkedésekkel vagy elbocsátással szembeni védelem tekintetében kell érvényesíteni.

A különleges tárgyaló testület vagy az európai üzemi tanács azon tagja vagy póttagja, aki valamely tengerjáró hajó legénységének a tagja, jogosult részt venni a különleges tárgyaló testület vagy az európai üzemi tanács ülésein, vagy a 6. cikk (3) bekezdése alapján kialakított eljárások keretében tartott egyéb üléseken, amennyiben az említett tag vagy póttag az ülés időpontjában nem a tengeren vagy a hajózási társaság székhelye szerinti országtól eltérő ország kikötőjében tartózkodik.

Az üléseket, amennyiben lehetséges, úgy kell ütemezni, hogy az lehetővé tegye azon tagok vagy póttagok részvételét, akik valamely tengerjáró hajó legénységének a tagjai.

Amennyiben a különleges tárgyaló testületek vagy az európai üzemi tanácsok azon tagja vagy póttagja, aki valamely tengerjáró hajó legénységének a tagja, nem tud személyesen megjelenni egy ülésen, amennyiben lehetséges, mérlegelni kell az új információs és kommunikációs technológiák igénybevételének a lehetőségét.

(4) A különleges tárgyaló testület és az európai üzemi tanács tagjai bérveszteség nélkül képzésben részesülnek, amennyiben erre a nemzetközi környezetben végzett képviselői munkájukhoz szükség van.

A 6. cikk (2) bekezdésének f) pontja alapján kötött megállapodások sérelme nélkül az ilyen képzés észszerű költségeit és a kapcsolódó költségeket a központi irányítás viseli, feltéve, hogy a központi irányítást erről előzetesen tájékoztatták.”

10. A 11. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A tagállamok megfelelő intézkedésekről rendelkeznek az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések be nem tartásának esetére. Így különösen biztosítaniuk kell, hogy:

a) megfelelő eljárások álljanak rendelkezésre az ezen irányelvből eredő jogok és kötelezettségek időben történő és hatékony érvényesítésére;

b) az ezen irányelvből eredő jogok és kötelezettségek megsértése esetén hatékony, visszatartó erejű és arányos szankciók legyenek alkalmazandók.

A tagállamok visszatartó erejű pénzügyi szankciókat írnak elő a 9. cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségeket átültető nemzeti rendelkezések be nem tartásának esetére. Az ilyen szankciókat az e bekezdés harmadik albekezdésében felsorolt kritériumok figyelembevételével kell meghatározni, az egyéb típusú szankciók előírására vonatkozó lehetőség sérelme nélkül.

A b) pont alkalmazásában – a szankciók meghatározásakor – a tagállamok figyelembe veszik a rendelkezések be nem tartásának súlyát, időtartamát és következményeit, valamint azt, hogy a rendelkezések be nem tartása szándékos vagy gondatlan-e. Pénzügyi szankciók esetén figyelembe veszik az érintett vállalkozás vagy csoport éves árbevételét is, vagy biztosítják, hogy az alkalmazandó szankciók hasonlóan visszatartó erejűek legyenek.”;

b) a (3) bekezdés a következőképpen módosul:

i. az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A tagállamok rendelkeznek olyan bírósági eljárásokról és adott esetben olyan közigazgatási eljárásokról, amelyeket a különleges tárgyaló testület vagy az európai üzemi tanács tagjai, vagy a munkavállalók képviselői – tájékoztatási és konzultációs eljárás keretében – megindíthatnak a 8. vagy a 8a. cikk alkalmazásával kapcsolatban.”;

ii. a bekezdés a következő albekezdéssel egészül ki:

„Az első albekezdésben említett eljárások időtartamának lehetővé kell tennie az ezen irányelv szerinti tájékoztatási és konzultációs jogok hatékony gyakorlását.”;

c) a cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(4) Az ezen irányelv által biztosított jogok tekintetében a tagállamok biztosítják a különleges tárgyaló testületek, az európai üzemi tanácsok vagy a nevükben eljáró tagjaik vagy képviselőik számára a bírósági eljárásokhoz és adott esetben a közigazgatási eljárásokhoz való tényleges hozzáférést. A tagállamok előírják, hogy az ilyen eljárásokban való jogi képviselet és részvétel észszerű költségeit a központi irányítás viselje, vagy más egyenértékű intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy elkerüljék az ilyen eljárásokhoz való hozzáférésnek a pénzügyi források hiánya miatti, de facto korlátozását.

(5) Amennyiben a tagállamok a bírósági eljárásokhoz való hozzáférést alternatív vitarendezési eljárás előzetes végrehajtásától teszik függővé, az ilyen eljárás igénybevétele nem sértheti és nem korlátozhatja az érintett felek bírósági eljárás megindításához való jogát.”

11. A 12. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Az európai üzemi tanács és a nemzeti munkavállalói képviseleti testületek tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció közötti kapcsolat módozatait – a közöttük megvalósuló megfelelő koordináció érdekében – a 6. cikkben említett megállapodás állapítja meg. Az említett megállapodás nem sértheti a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó nemzeti jog és/vagy gyakorlat rendelkezéseit.”;

b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(6) Minden egyes tagállam különös rendelkezéseket állapíthat meg a területén működő vállalkozások központi irányítására vonatkozóan, amelyek a tájékoztatás és a véleménynyilvánítás tekintetében közvetlenül és alapvetően az ideológiai iránymutatás célját követik, azzal a feltétellel, hogy ilyen különös rendelkezések ezen irányelv elfogadásának időpontjában már léteznek a nemzeti jogszabályokban.”

12. A 14. cikket el kell hagyni.

13. Az irányelv a következő cikkekkel egészül ki:

„*14a. cikk*

Átmeneti rendelkezések

(1) Amennyiben 2028. január 1-jét követően valamely 2029. január 2. előtt, a 94/45/EK irányelv 5. és 6. cikkével vagy az ezen irányelv 5. és 6. cikkével összhangban kötött, az európai üzemi tanácsokról szóló megállapodás – a 2025. december 31-én hatályba lépett módosítások következményeként – nem rendelkezik az ezen irányelv 6. cikkében foglalt egy vagy több elemről vagy követelményről, a központi irányítás – az európai üzemi tanács vagy legalább két különböző tagállamban található legalább két vállalkozás vagy telephely legalább 100 munkavállalójának vagy azok képviselőinek írásos kérelmére – tárgyalásokat kezdeményez az említett megállapodás kiigazítása érdekében, hogy az rendelkezzen az ezen irányelv 6. cikkében foglalt, említett elemekről és követelményekről. A központi irányítás saját kezdeményezésére is kezdeményezhet ilyen tárgyalásokat. Az ilyen tárgyalások korlátozódhatnak arra, hogy a megállapodás rendelkezzen az ezen irányelv 6. cikkében foglalt, 2025. december 31-én beillesztett elemekről és követelményekről.

(2) Amennyiben az európai üzemi tanácsról szóló megállapodás tartalmaz eljárási szabályokat a kiigazítására vagy újratárgyalására vonatkozóan, a kiigazításról az említett rendelkezések alapján lehet tárgyalni. Egyébként a kiigazításnak az 5. cikkben meghatározott eljárást kell követnie, összefüggésben a 13. cikk második és harmadik bekezdésével.

(3) Ha az e cikk szerinti kiigazítási eljárás a munkavállalók vagy a képviselőik kérelmének időpontjától, vagy a tárgyalásoknak az európai üzemi tanács vagy a központi irányítás által saját kezdeményezésére történő megindításának időpontjától számított két éven belül nem vezet megállapodáshoz, az I. mellékletben meghatározott másodlagos követelményeket kell alkalmazni.

(4) E cikk nem mentesítheti az európai üzemi tanácsról szóló megállapodásokban részes feleket az ezen irányelvben foglalt alkalmazandó minimumkövetelmények betartása alól.

14b. cikk

Korábban mentesített vállalkozások

Amennyiben ezen irányelv 5. cikke szerinti tárgyalásokat kezdeményeznek ezen irányelv szerinti megállapodás megkötése érdekében egy olyan közösségi szintű vállalkozásban vagy közösségi szintű vállalkozáscsoportban, amelyben a teljes munkaerőre vonatkozó olyan, jelenleg is hatályos megállapodást kötöttek a 94/45/EK irányelv alkalmazásának kezdőnapja előtt, amely a munkavállalók transznacionális tájékoztatásáról és a velük folytatott transznacionális konzultációról rendelkezik, az ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének harmadik franciabekezdésében említett időszakot két évre kell csökkenteni. A tárgyalások megkezdése nem érinti a hatályos meglévő megállapodások feltételeit.”

14. Az I. melléklet ezen irányelv mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

(1) A tagállamok 2028. január 1-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket 2029. január 2-től alkalmazzák. Azonban az 1. cikk 12. és 13. pontját átültető rendelkezéseket – amennyiben azok a 14. cikkhez, valamint a 14a. cikk (1), (2) és (3) bekezdéséhez kapcsolódnak – 2028. január 2-től alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

A tagállamok 2028. január 1-ig értesítik a Bizottságot azon eszközökről, amelyek révén a különleges tárgyaló testületek, az európai üzemi tanácsok és a munkavállalók képviselői – a módosított 2009/38/EK irányelv 11. cikkének (2)–(5) bekezdése alapján – bírósági eljárásokat és adott esetben közigazgatási eljárásokat indíthatnak az említett irányelv szerinti valamennyi joguk tekintetében.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2025. november 26-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. BJERRE

MELLÉKLET

MÁSODLAGOS KÖVETELMÉNYEK

A 2009/38/EK irányelv I. melléklete a következőképpen módosul:

1. Az 1. pont a következőképpen módosul:

a) a bevezető fordulat helyébe a következő szöveg lép:

„1. Az 1. cikk (1) bekezdésében előírt cél megvalósítása érdekében, valamint a 7. cikk (1) bekezdésében és a 14a. cikkben meghatározott esetekben az európai üzemi tanács létrehozására, összetételére és hatáskörére a következő szabályok vonatkoznak:";

b) az a) pont második és harmadik bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„Az európai üzemi tanács transznacionális kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatásának különösen a közösségi szintű vállalkozás vagy vállalkozáscsoport szerkezetére, gazdasági és pénzügyi helyzetére, várható fejlődésére, termelésére és értékesítésére kell vonatkoznia. Az európai üzemi tanács tájékoztatásának és a vele folytatott konzultációnak különösen a következőkre kell vonatkoznia: a foglalkoztatási, beruházási, készségfejlesztési és képzési politikák helyzete és várható tendenciája, a változásra való felkészülés és a szerkezetátalakítási folyamatok – beleértve a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódó folyamatokat is – irányítása, a munkafeltételeket – különösen a munkaszervezést vagy a szerződéses kapcsolatokat – érintő jelentős változások, az új munkamódszerek vagy termelési folyamatok bevezetése, valamint a termelés átruházása, a vállalkozások, telephelyek vagy azok fontos részeinek egyesülése, leépítése vagy bezárása, továbbá a csoportos létszámcsökkentések, többek között az ellenőrzött vállalkozásokban is.

A konzultációt úgy kell lefolytatni, hogy a munkavállalók képviselői találkozhassanak a központi irányítással vagy bármely megfelelőbb vezetői szinttel. A munkavállalók képviselői jogosultak a szóban forgó intézkedésekről szóló határozat elfogadása előtt esetlegesen kifejtett véleményükre indokolással ellátott írásbeli választ kapni, feltéve, hogy véleményüket észszerű időn belül fejtették ki;";

c) a b) pont az első bekezdés után a következő bekezdéssel egészül ki:

„Ennek során és amennyire lehetséges, a nők és a férfiak külön-külön az európai üzemi tanácsi tagok és a különbizottsági tagok legalább 40 %-át teszik ki. A nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés teljesítésének elmulasztása nem akadályozhatja meg az európai üzemi tanács létrehozását. Ha a nemek közötti egyensúlyra vonatkozó célkitűzés nem teljesül, az európai üzemi tanács írásbeli magyarázatot ad az indokokról a munkavállalóknak."

2. A 2. pont helyébe a következő szöveg lép:

„2. Az európai üzemi tanács jogosult arra, hogy személyes jelenléttel évente legalább kétszer találkozzon a központi irányítással, hogy – a központi irányítás által összeállított jelentés alapján – tájékoztatást kapjon és konzultáljon a közösségi szintű vállalkozás vagy vállalkozáscsoport üzleti tevékenységének előrehaladásáról és kilátásairól. A helyi irányítást ennek megfelelően tájékoztatni kell. Kivételes esetekben ilyen rendes ülések megtartására – adott esetben és megállapodás szerint, valamint érdemi tájékoztatás és konzultáció biztosítása mellett – digitális kommunikációs és koordinációs eszközök is használhatók."

3. A 3. pont a következőképpen módosul:

a) az első és a második bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„3. Olyan különleges körülmények vagy döntések esetében, amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy jelentős mértékben érintik a munkavállalók érdekeit – mint főképpen a vállalkozások vagy telephelyeik áthelyezése vagy bezárása, illetve csoportos létszámleépítések –, és amennyiben a sürgős jelleg nem teszi lehetővé, hogy a tájékoztatásra és a konzultációra az európai üzemi tanács következő tervezett ülésén kerüljön sor, a különbizottság, vagy ilyen bizottság hiányában az európai üzemi tanács jogosult arra, hogy kellő időben tájékoztatást kapjon. Kérésére jogosult találkozni a központi irányítással, vagy a közösségi szintű vállalkozáson vagy vállalkozáscsoporton belüli, saját döntési jogkörrel rendelkező bármely egyéb megfelelőbb vezetői szinttel annak érdekében, hogy tájékoztatást kapjon és konzultáljanak vele.

Az európai üzemi tanács azon tagjai, akiket azon telephelyek és/vagy vállalkozások választottak meg vagy neveztek ki, amelyeket a szóban forgó körülmények vagy döntések közvetlenül érintenek, vagy amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy azokra a szóban forgó körülmények vagy döntések hatást gyakorolnak, szintén jogosultak a részvételre, amennyiben a különbizottsággal szerveznek ülést.”;

b) az ötödik bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Az e pontban említett körülmények esetére előírt tájékoztatási és konzultációs eljárásokat az 1. cikk (2) bekezdése, valamint a 8. és 8a. cikk sérelme nélkül kell lefolytatni.”

4. Az 5. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5. Az európai üzemi tanácsot vagy a különbizottságot – amennyiben ez a feladatai ellátásához szükséges – az általa választott szakértők segíthetik. Ilyen szakértők közé tartozhatnak az elismert közösségi szintű szakszervezetek képviselői is. Az európai üzemi tanács kérésére az ilyen szakértők jogosultak arra, hogy tanácsadói minőségben jelen legyenek az európai üzemi tanács ülésein és a központi irányítással tartott üléseken. A központi irányítást erről előzetesen tájékoztatni kell.”

5. A 6. pont helyébe a következő szöveg lép:

„6. Az európai üzemi tanács működési költségeit a központi irányítás viseli.

A központi irányításnak olyan pénzügyi és anyagi erőforrásokat kell biztosítania az európai üzemi tanács tagjai számára, hogy azok kötelezettségeiket megfelelő módon teljesíthessék.

Így különösen az értekezletek szervezésének és a tolmácsolás biztosításának költségeit, valamint az európai üzemi tanács és a különbizottsága tagjainak szállás- és útiköltségeit a központi irányítás viseli, kivéve, ha másként állapodtak meg.

Az európai üzemi tanács működési költségei magukban foglalhatják jogi szakértők észszerű díjazását is. A működési költségekről a központi irányítást még azok felmerülése előtt értesíteni kell.

Az e pontban meghatározott elveknek megfelelően a tagállamok meghatározhatnak költségvetési szabályokat az európai üzemi tanács működésére vonatkozóan.”